

ΤΖΙΑΚΟΜΟ ΠΟΥΤΣΙΝΙ

Ἐξ ἡ ἀδελφία εἶχε ὁ μάεστρος, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτο—ἡ **Odilia**—ὑπέφερε διακεκριμένη μουσικός, ἡ δὲ ἡ **Iginia** ἔγινε μοναχὴ.

Ἡ τρίτη ἀδελφὴ τοῦ **Rameide** ἔγραψε μερικά ἀπομνημονεύματα.

Ἡ τελευταία **Μακρίνα** ἔζησε πολὺ λίγο.

Ὁ μονάκριβος ἀδελφός του, ὁ **Μικέλε**, εἶχε μεταναστεύσει στὴν Ἀμερικὴ γιὰ νὰ βρῆ τὴν καὶ ἐκεῖ πέθανε σὲ ἡλικία 27 ἐτῶν, προσβληθεὶς ἀπὸ κίτρινο πυρετὸ. Μαζί με αὐτὸν ἐξηφανίσθησαν πολλὰ ἐνθῆμα τῆς οικογενείας καὶ μερικά ἀπὸ τὰ πρωτόλια τοῦ μεγάλου μάεστρο. Εὐτυχῶς ἰσώθησαν μερικές σημειώσεις τῆς ἀδελφῆς τοῦ **Ραμείδου**, μὲ ἡμερομηνία 3 Ὀκτωβρίου 1907.

Ὁ πατέρας τοῦ **Δονιέττι** καὶ ὁ **Μικέλε Πουτσίνο**, ὑπέφε μαθητὴ τοῦ **Δονιέττι** καὶ τοῦ **Μαρκάδαντε**, ἀλλὰ δὲν συνέθεσε παρά ἔργα θρησκευτικά. Διηύθυνε καὶ ἀνεδιοργάνωσε τὴν **Μουσικὴ Σχολὴ τῆς Λούκας** καὶ πέθανε στὰ 1864 σὲ ἡλικία 50 ἐτῶν ἀφῆσε τὴν χήρα σύζυγό του Ἀλμπίνα **Μάτζι** ποὺ ἦταν μόλις 38 ἐτῶν, ἔχοντα μὲ τὸν γιὸ **Μικέλε**. Ἐίχε ἐν ὄψῳ ἑπτὰ παιδιὰ καὶ ἡ πρωτότοκος Ὀδιλία, ἦταν μόλις 13 ἐτῶν.

Ῥωραία καὶ καλοκάγαθη ἡ πενθοῦσα χήρα μητέρα ἀφιερῶν ὀλόκληρη στὴν οἰκογένεια. Οἱ δέξτε θυγατέρες τῆς πολὺ γρήγορα ἔγιναν βοήθοι τῆς. Μία ἐλίπς ὑπέχε, ποὺ ἐφῶτιζε τὴν πένθημζ ζωὴ τους καὶ αὐτὴ ἡ ἐλίπς ἦταν ὁ **Τζιάκομο**. Ἐξυπνος, εὐαίσθητος, δὲν ἔσκηπτετο παρά τὴ μουσικὴ. «Ποῦρος μουσικός», τοῦ ἔλεγαν ἡ μητέρα του δὲ σκεπτικισμὸς, καὶ εἶχε τὴν ἀξίω ἀπὸ αὐτὸν, τουλάχιστῳ τὰ τελειώσι τοῦ **Γυμνάσιου**. Ἐν τέλει μὲ τὸ ἀπολυτήριό του **Γυμνασίου** ἡ κυρία Ἀλμπίνα παρουσίασε τὸν μικρὸ σὲ μία μουσικὴ Σχολή. Ὁ διευθυντῆς ἐξήτασε τὸν ὑποψήφιο καὶ τὸν παρέδωσε ἐκ νέου στὴν μητέρα του, μὲ τὴν ἐξῆς στερεοτυπη παρατήρηση: «Βάλτε τὸν κάπου νὰ γίνῃ κ λει κ λει ο ι ο ε κ. Ὁ γυιὸς σας δὲν εἶναι γιὰ τίποτα.»

Ἐφάνη ὅτι κατέρες κάθε ἐλίπς. Ἀλλὰ ὁ **Τζιάκομο** κατάρθωσε νὰ μῆθ στὴ Σχολὴ τῆς **Λούκας**, ὅπου ἦταν ὁ πατέρας του, καὶ ἐκεῖ ὑπὸ τὴν καθοδήγησι τοῦ μάεστρο **Angeloni** ἐσπούδασε στὰ σοβαρά. Ἦταν 17 ἐτῶν ὅταν γιὰ τὰ ἐγκαίνια κάποιας τοπικῆς ἐκθέσεως εἶχε προκηρυχθῆ διαγωνισμὸς γιὰ μία χοροδία. Βραβεῖο 200 λιρετῶν καὶ ἐκτέλεσις τῆς χοροδίας κατὰ τὴν ἡμέρη τοῦ ἀνοίγματος τῆς Ἐκθέσεως.

Ἐπιμόνος παρακινηθεὶς ἀπὸ τὴν μητέρα του, ἡ ὁποία τὰ πάντα παρακολοῦθε, ὁ νεαρὸς **Τζιάκομο**, ἔλαβε μέρος τὸν διαγωνισμὸ καὶ ἦλεβ τελευταίος ἐπιτυχῶν.

Ἀλλὰ ἡ κυρία Ἀλμπίνα δὲν ἀπεβαρρῶνθη ἀπὸ τὸ ἀτύχημα αὐτὸ. Ἦταν ἀνάγκη νὰ στείλῃ τὸν **Τζιάκομο** μακριὰ ἢ ἄλλο περιβάλλον, λ.χ. στὸ **Μιλάνο**. Ἀλλὰ μὲ ποία μέσα; Ἡ κυρία Ἀλμπίνα ἔγραψε τότε στὴν Βασίλισσα **Μαργαρίτα**, ἀπὸ τὴν ὁποία τῆς παρεχωρήθη μία ἐπιχορήγησι 100 λιρετῶν μηνιαίως. Αὐτὸ ἔφερε τυχῆ!

Στὸ **Μιλάνο** ὁ νεαρὸς ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τὸν **Ronchielli** καὶ ἔκαμε μεγάλας προόδους. Ἀλλὰ παρήλεβ

τὸ ἔτος καὶ μαζί με αὐτὸ τελείωσε καὶ ἡ ἐπιχορήγησι χωρὶς νὰ περατωθῶν οἱ σπουδές.

Τὶ νὰ κάνει; Νὰ προστρέξῃ καὶ πάλι στὴ Βασίλισσα δὲν τὸ ἔλεγε ἡ καρδιά τῆς κυρίας Ἀλμπίνας. Πρωτίμως νὰ συνάψῃ δάνειο 1000 λιρετῶν μὲ τὴν ὑπόσχεσι νὰ τὸ ἐξωφλήσῃ μὲ τὰ πρώτα κέρδη τοῦ **Τζιάκομο**, ὁ ὁποῖος ἔτσι ἐτελείωσε τίς σπουδές του.

Στὴν τελικὴ δοκιμασία, καθ' ὑπόδειξι τοῦ **Πονκιέλλι**, ὁ μαθητῆς ἐξετέλεσε ἕνα του «**Συμφωνικὸ Καπρίτσιου**». Ἦταν παρὸν ὁ **Φίλιππο** ὁ σοβαρὸς κριτικὸς τῆς «**Περσεβεράντζας**» καὶ τὴν ἐπομένη ἡμέρα ἡ ἔφημερις αὐτὴ ἐγκριτοῦριζε τὸ «**Καπρίτσιου**» τοῦ νεαροῦ **Πουτσίνο**, ὅς ἐπόσχεοι ἐνδόξου μέλλοντος.

Τὸν ἐπόμενον χρόνον ὁ **Τζιάκομο** βρισκεται στὸ **Καπρίνο Μπαρκαμάσκο** φιλοξενούμενος τοῦ **Πονκιέλλι**. «Γιὰ δέξ, τοῦ λέγει; ξεφυλλίζοντας ἕνα περιοδικό, τὸ **Σοντζόνιο** προκηρύσσει διαγωνισμὸ γιὰ μία μονόπρακτικὴ δπερα πρέπει νὰ συμμετάσχεις!

Τὸ λιμπρέτο βρέθηκε ἔγκαιρος, ἦτο τὸ **Le Villi** τοῦ **Φερδινανδου Φοντάννα**.

Ὁ **Τζιάκομο** ἐπέστρεψε στὴ **Λούκα** καὶ ἄρχισε νὰ γράφῃ. Ἀποκαρδιώσις, ἀμφιβολίες, ἀβράνεια καὶ μητρικὲς παροτρύνσις!

Μὲ πόσες ἀγωνίες καὶ πόσους φόβους ἔφτασε ἡ προδωρισμένη ἡμέρα γιὰ τὸ κλείσιμο τοῦ διαγωνισμοῦ. Ἡ ἔργασια τοῦ **Πουτσίνο** ἦταν ἐτοιμῆ.

Ἐδῶ ἀρχίζει ἄλλη ἀγωνία μὲ τὴν ἐκνευριστικὴ ἀναμονὴ τῶν ἀποτελεσμάτων. Ἐπὶ τέλους ἔρχεται ἐπιθσις ὅτι βραβευθέντες ἦσαν δύο: κάποιοι **Τουέλλι** ἀπὸ τὴν **Βολωνία** καὶ ἕνας **Μαπέλλι** ἀπὸ τὸ **Μιλάνο**. Οἱ ἐλίπδες ἔγαν χαθεῖ.

Τὸ πλῆγμα ἦταν τρομερὸ, ἀλλὰ ἡ πρώτη ποὺ δὲν ἔχασε τὸ θάρρος τῆς καὶ τὴν αἰσιοδοξία τῆς ὄψεως πάντα ἦταν ἡ μητέρα. «Τὶ θὰ κάνης; τοῦ εἶπε. **Γύρισε** στὸ **Μιλάνο**. Ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ εἶναι ναυβρὸς, οὔτε δευλοῖς». Καὶ τὸ ἔβαλε στὸ χέρι 200 λιρετῆς, ποὺ ἦταν οἱ τελευταίες τῆς οἰκονομείας.

Ὁ **Τζιάκομο** ὅμως στὸ **Μιλάνο**, πολὺ γρήγορα ἐξώδευσε τὰ χρήματα. Ἐπειτα ἔπιγε νὰ κάνει κάποια ἐπίσκεψι. Ἐτυχῆ νὰ πᾶν στὸ σπίτι τῆς κυρίας **Γιοβανίνας Λούκα**, ποὺ τὸν ὑπεδέχθη μὲ ἐγκαρδιότητα καὶ τὸν προσέκλεσε σὲ κάποια δεξίωσι γιὰ τὸ ἴδιο βράδυ.

Ὁ νεαρὸς πῆγε φοβισμένος. Ἦσαν παρόντες ὁ **Arrigo Boito**, ὁ **Marco Sala** ὁ μάεστρος **Catalajni** καὶ πολλὲς ἄλλες ἐπιφανῆς μουσικῆς προσωπικότητες. Ἡ συζήτησις ἐστράφη στὸν διαγωνισμὸ **Σοντζόνιο**. Ὁ **Τζιάκομο** στᾶθικε μαζεμένος σὲ μίαν γωνία. Ἀλλὰ ἕνας ἀπὸ τοὺς κυρίους αὐτοῦς, ποὺ ἔτυχῆ νὰ χρηματισθῆ κριτικὴ κατὰ τὸν διαγωνισμὸ, τὸν ρώτησε: Ἐἶσαι μαθητῆς τοῦ **Κονσερβατορίου**, δὲν εἶναι ἀλήθεια; Λοιπὸν γιὰτὶ δὲν συνηγοροῦσθης;»

«Πός; ἔλαβε μέρος—ἀπάντησε συνεσταλμένως ὁ νεαρὸς—μόνον δὲν ἐπέτυχας.»

«Ἐλα ἄμείως εἰς τὸ πᾶνον, ἐπέμεινε ὁ διαπερὴς συνομιλητῆς, παῖξτε μας κάτι ἀπὸ τὸ σῦνθεσι σου». Ὁ **Τζιάκομο** κάθηται, τρέμοντας ἀρχίζει, παίρνει ἄμείως ὄμως θάρρος καὶ ἐνθουσιάζεται. Τὸ σπαρτίο τῶν **VIII**

πετάει κάτω από τὰ δάκτυλά του, πού κινούνται με Εξοχη επιδειξιότητα...

Οι άκροαταί κυτάζονται εκπληκτοι και σχεδόν όλοι μαζί λένε: Μά ή σύνθεσις ατή δέν ήταν στο διαγωνισμό. Για μάς είναι νέα!

Τό ίδιο βραδυ στο ίδιο σαλόνι οι παρόντες ενεγράφησαν για σημαντικά ποσά για νά εκτελεσθή στο θέατρο «Dal Verme» ή "Όπερα του νεαροῦ άγνωστού.

Και όταν ανεβιβάσθη στην σκηνή τόν 'Ιούλιο τοῦ 1884, ή έπιτυχία τών VIII ήτο τεραστία. Δάκρυα χαράς έχονοντο από τὰ μάτια τοῦ Τζιάκομο, πού έπί τέλους έθριάμβευε!

Τότε τοῦ φέρνουν ένα τηλεγράφημα: ή μητέρα ήταν άσχημα!

Τρέχει κοντά στην άγαπημένη του μητέρα πού τὰ είχε μάθει όλα και ήταν εύτυχής, αλλά δέν μπορούσε πλέον νά μιλήση.

Καταβληθείσα από τίς συνεχείς στενοχώριες, τώρα στη στιγμή της εύτυχίας ξεψυχοῦσε...

Έκόνταζε σιωπηλή τό δξιο παιδί της έβγαλε από τό δάκτυλό της τό μοναδικό της δακτυλίδι, τό πέρασε στο χέρι, και ξεψύχησε. Δέν ήταν παρά 53 χρόνια.

Στό σπίτι πού έζησε και ένεπνεύσθη την «Μποέμ» ο Τζιάκομο Πουτσίνι είναι έντοιχισημένη μία άναμνηστική πλάκα. Άλλά λίγοι ξέρουν τό μυστικό: ότι τό στην άρχή περιφρονημένο του «Capriccio simfonico» ο τόσο δοξασμένος όνειροπόλος μουσουργός έχει περιλάβει μέσα στη τόσο γλυκειά και παθητική μουσική της «Μποέμ!»

Χ.